

Det lyktes nesten! Drøvtyggere uten tilgang til grovfôr.

I midten av juli 2014 ble to kadaver av storfe sendt Veterinærinstituttet Sandnes for obduksjon. Dyrene ble funnet døde dagen før, uten observerte symptomer. Det dreide seg om ungdyr, født henholdsvis desember 2013 og januar 2014. De hadde gått i en binge sammen med to andre dyr og var i normalt hold.

Ved obduksjon ble det hos begge dyr observert moderat kadaverose. Det var stuvning i lungene, samt rød og hissig slimhinne i luftrøret. Hos det ene dyret var også løpeslimhinnen tydelig irritert. I formager, samt løpe ble det observert tyntflytende, skummende innhold som var fritt for grovfôr (stråfôr). Vomepitel et hadde i sin helhet løsnet fra underlaget. På grunn av kadaverosen var det vanskelig å vurdere dette funnet. Av samme grunn ble vommens pH verdi heller ikke målt.

Det ble sendt ut et svarbrev der konklusjonen var «forandringer forenlig med indigestion (sur, alkalisk)».

Eier opplyste at han hadde en avtale med et slakteri om produksjon av kalvekjøtt i gourmetklasse (kvalitetskalv), og hadde forstått det slik at kalvene kunne føres nesten uten grovfôr. Dessuten manglet han grovfôr og hadde derfor gradvis trappet ned tildelingen til «gourmetkalvene». Da han fikk forklaring på dødsfallene meddelte han vilje til å skaffe egnet grovfôr.

En rådgiver ved slakteriet til vedkommende har forklart at ved produksjon av gourmetkalv skal kalvene slaktes i alderen 6 - 10 måneder (maks alder er 300 dager) og at slaktevekten aldri må overstige 145 kg. For å få dette til bør kalven føres intensivt, d.v.s. med begrensede mengder grovfôr, mens kraftfôrmengdene mot slutten kan være inntil 6 kg per dag. Denne produksjonsmetoden ligner en del på måten gjøkalver ble føret før i tiden, der de fikk relativt mye melk, pluss kraftfôr. Det er bare enkelte produsenter som får lov til å produsere gourmetkalv, og interessen for å tegne en skriftlig avtale med et slakteri er gjerne høyest like etter nyttår. Det foregår en telling av dyr hos produsenten ved nyttår og etterpå er det relativt stor interesse for å selge kalver. Interessen for å kjøpe livkalv er derimot relativt laber i denne perioden og produksjon av gourmetkalv kan derfor være et interessant alternativ. Således inneholder slike avtaler et element av markedsstyring.

I gjeldende forskrift om hold av storfe, endring nr. 955 fra 07.08.2013, står det i paragraf 21a blant annet dette: «Kalv skal gis nok grovfôr til å utvikle drøvtyggerfunksjonen. Det er ikke tillatt å føre kalv på en slik måte at hemoglobinkonsentrasjonen faller under 4,5 mmol/liter blod. Kalv skal føres med fiberrikt fôr senest fra 2 ukers alder, og dette skal økes jevnt fra minimum 50 gram tørrstoff til minimum 250 gram tørrstoff daglig ved 20 ukers alder». Det kan nevnes her at ved stor andel kraftfôr i dagsrasjonen skal det porsjoneres for å unngå store svingninger i vom pH.

En får håpe at slike tilfeller av misforståelser eller kunnskapsmangel er sjeldne. Det lyktes nesten bonden å venne dyrene av med grovfôr, men så døde de.